

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
félévre 14000 korona.
Egyes számára 600 kor.

Az intelligencia.

A minap egyik debreceni — nem egyházi — gyűlésen egy előkelő állású és egyéni képességei szerint is kiválónak ismert református úri ember kifogásolta, hogy a református egyház tanítói támogatásra ajánlják a gyermekek szüleinek a Kálvinisták Templomegyesületét, amely — amint mondta — „liberális politikai szövetséget”, valójában pedig a debreceni református egyház belmissziói szerve. A legkevésbé sem szerencsés felszólalás megfelelő komoly visszautasításban részesült a „Vasárnap” című gyülekezeti lapban, de ne felejtjük el, hogy ez a nyilatkozat nem egyéni baklövés volt, nem is egy embernek nézete, hanem elég kiterjedt s nem kis számban intelligens reformátusokból álló csoportnak, bár merőben téves, de szilárdul tartott véleménye.

Közel napokban presbiteri konferencia volt egyik legtekintélyesebb vidéki egyházközségünkben. Nyolc gyülekezet lelkészei és presbiteri vettek részt rajta, igen szép számmal. A nyolc község mindegyikében laknak intelligens emberek, birtokosok, tisztviselők, orvosok, a székhelyen ügyvédek is; ezek is csaknem kivétel nélkül reformátusok s bizonyára nem egy közülük presbiter, egyházi főgondnok, sőt egyik-másik egyházmegyei tisztséget viselő. A gazdag tárgysorozatú és nagy érdeklődéssel kísért konferencia hallgatói között nem láttunk egyet sem, aki az ügynevezett „intelligens” társadalmi osztályhoz tartozik.

Vessünk egy pillantást az áttérések és vegyes házasságok révén előálló vallásváltoztatások adataira. A mérleg, számbeli eredmény szerint itt, a reformátusság gócpontjában, tán még mindig kedvező reánk, ám ha azt vizsgáljuk, hogy melyik társadalmi osztályban nyertünk és melyikben veszítettünk, azt fogjuk tapasztalni, hogy az ügynevezett intelligens társadalmi osztály hagy el leginkább bennünket. Ősi református családok sarjait látjuk vegyes házasságok révén — sokszor reverszállással is, néha csak a törvény rendes útján — római katolikussá válni. Nem egyszer nagyon előkelő egyházi tisztségeket betöltő kiválóinknak, sőt lekipásztoraiknak unokái buzgólkodnak a

legnagyobb agilitással a római katolikus egyházban, ellenünk.

Szomorú igazság, hogy az intelligencia kezd elhagyni bennünket. Nem vigasztalás az, hogy a nép zöme ám kitart velünk és nekünk, mint demokratikus egyháznak, ez a fontos. Nem vigasztalás, sőt nem is igazság, mert épen nekünk a — hát mondjuk: — demokratikus szervezetünk-nél fogva van szükségünk a világi intelligens elem buzgó munkásságára.

Azért ezzel a jelenséggel nagyon komolyan kell foglalkozni. Nem is tudom, helyesen van-e a tétel formulázva és nem azt kellene-e inkább mondanunk, hogy mi hagyjuk el az intelligens osztályt. Én azt hiszem, ebben a tekintetben mulasztás, még pedig sokféle mulasztás terhel bennünket. Nem akarok én a szemmel láthatóan hidegülő, közönyössé, sőt részben ellenséges hangulatúvá alakuló ügynevezett intelligens osztálynak hivatlan védőjévé állani. Igenis, súlyosan hibásak ök, akik nem követik eleik tiszteletre méltó példáját és egyházukkal és egyházuk munkásaival szemben csak a nagyon sokszor jogosulatlan kritikát gyakorolják, áldozatra pedig, amihez sokszor az önmegtágadás is tartoznék, nem hajlandók. Azonban nem elég a hibát meglátni, azt orvosolni is kell. És épen az Isten anyaszentegyházának az a feladata, hogy a bűnösöket is megmentse az eleséstől és jó útra terelje. Az önmegtágadást is kívánó áldozatkésztséget ne csak az egyház tagjaitól, hanem még fokozottabb mértékben, előjárótól is meg kell követelnünk. Meg kell szorgalmasan tudakolnunk, mi az, ami ezt a nyilvánvaló elhidegülést okozza és az okot, ha csak Isten törvénye engedi, ki kell küszöbölnünk.

Ha a társadalomnak szellemiekben és anyagiakban leggyöngébb, leghitványabb osztályáról volna szó, akkor is kötelességünk volna ez. Annál inkább, amikor szó van olyan társadalmi rétegről, amely, ha velünk együtt munkálkodik, egyházunknak is nagy erőssége képes lenni.

Figyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett, el nem hagyván a magunk gyülekezetét, amiképen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást, annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.
Zsid. 10, 24, 25.

Tárca

Mindenkivel békében élek.

*Öcsémből lassan bátyám lettem,
Hűbb álmok nyílnak ki szívemben.*

*Az álmok szirma sose tarka,
Gondom fehér selymük takarja.*

*Az örömből a kicsi is elég,
Csip-csup bűtől nem rogyok térdre még.*

*Nem szítom szavam hangos hangig,
A csendes dal mélyebbről hangzik.*

*Nem forgatok döngő dorongot,
Ököllet ágyúnak se rontok.*

*S nem lovagolok kevély-ostobán
A gyűlölködés harapós lován.*

*Az ember: ember; rossz is, jó is;
A kenyéréért eladó is.*

*Én se vagyok se jobb, se rosszabb —
De nem hiszek senkit Gonosznak!*

*S nem bánt, ha gögös csak-párt-hazafi
Magyar nevem sohase mondja ki.*

*De torkom varjúkkal se károg —
Hazaárulót nem kiáltok.*

*Minden élet virág és méreg!
Mindenkivel békében élek.*

Gyökössy Endre.

Közélet

Evangélistaképzők.

A 737—1923. számú konventi belmissziói tervezet bizonyára kész örömmel üdvözli minden igaz református ember, aki egyházunkat hivatása magaslatán állónak és ama felséges bibliai eszmény betöltőjének akarja látni és tudni. Bár előbb érintette volna egyetemes egyházi életünket az új életnek eme „friss hajnali szellője!” Ha nem is 1918 őszen, amikor pedig állandóan március 15-i hangulatban volt az ország, de legalább a kommunizmust követő időkben jelent volna meg, amikor a vörös akció leszerelése után a kellő lélektani helyzet sokkal inkább adva volt és az ú. n. „keresztény” kurzus mellé oda állítottuk volna a mi erőteljes, krisztusi belmissziói munkásságunkat. Ha ez elmúlt, most kettőzött munkával kell ennek a tervezetnek szolgálatába állanunk, amikor reméljük, végre talán szerencsétlen hazánk sorsában is nyugodtabb idők következnek.

A tervezet az azonnal megvalósítandók közé sorolja mindjárt a 2. pont alatt az evangélisták

képzését, akikről nagyon helyesen állapítja meg, hogy mint a nép fiai és a nép lelki világában élők, olyanokat is megnyerhetnek egyházunk számára, akiket a lelkésznek vagy nem sikerülne, vagy nagyon nehezen menne. Valóban, ezek az evangélisták (a tervezet így nevezi, bár ez idegenszerű kifejezést egy szerencsésebb magyar szóval kellene felcserélni) felbecsülhetetlen szolgálatot fognak tenni az egyháznak és a lelkésznek egyaránt.

Szerencsés dolog volna, ha mindenik egyházkerület székhelyén a legrövidebb idő alatt megkezdődne ez az evangélista képzés, még pedig, természetesen az oda nem valók szigorú megrostálásával, olyan nagy számban, ahányan csak jelentkeznek, hogy minden gyülekezetbe jutna 500, vagy 1000 lelekkent egy, amennyire lehet, az illető egyházközség fiatalembereiből és ezek az evangélista-jelöltek ott a képzőben nemcsak egyházi kötelességeik kiképzésében, elsősorban az apologétikában, részesülnének, hanem háziipari, ipari, mezőgazdasági stb. ismeretek elsajátítására is köteleztetnének, amelyek semmi nagyobb akadályba nem ütköznenek s amelyekre ezekben a városokban bizonyára alkalmuk is lenne.

Ennek áldásos hatása abban is mutatkoznék, hogy minden kis faluban meghonosíthatnánk könnyen népünk számára valami jövedelmező háziipart s ilyen háziipari összejövetelek alkalmával annak az evangélistának is, a lelkésznek is, kedvező alkalma volna a lelkekre együttesen közvetlenül hatni. Emellett ezek az evangélisták is, valami jövedelmező foglalkozás elsajátításával, magukat is, családjukat is eltartanák. A tanításnak ott az evangélista-képzőben teljesen ingyenesnek, vagy nagyon mérsékelt összegűnek kellene lenni, hogy olyan fiatalemberek is elsajátíthatnák, akiknek nincs alkalmuk, vagy vagyoni erejük arra, hogy künt az életben külön ilyen hasznos munkát megtanuljanak.

Ha pedig nem háziipart, hanem valami rendes ipari munkát tanulnak, ott a képzőben olyan hithű és vallásos iparos nemzedéket nevelhetnénk, amely erős gát lenne a vallástalan tömeggel szemben. A mezőgazdasági ismeretek elsajátítása pedig a föld intenzívebb megművelését segítené elő, a többtermelést s így népünk vagyonosodását.

Úgy gondolom, ezekkel a hasznos ismeretekkel nem terhelnék túl ezeknek a fiatalembereknek az idejét — egyik csoport ezt, másik amant tanulná —, sőt úgy nekik, mint közvetve azoknak, akik között működni fognak, megbecsülhetetlen ajándékot adnánk ezzel. Bölcs szívű és erős akaratú vezetőinken áll, hogy a tervezetésekből mielőbb tett legyen.

Hajdúdorog.

Dobrossy Zoltán.

Harangavatás Békésszentandrason.

A békésszentandrásai gyülekezet tagjai a háborúban elvitt harangjaik pótlására régen megkezdették a gyűjtést, amelynek folyton gyarapodó összege a rohamos pénzérték süllyedéssel nem nagyon volt biztató a cél elérésére. A már-már lankadni kezdő áldozatkészséget eredményes hatásúvá fokozta az a gyászeset, hogy a lelkész szeretett ifjú felesége a múlt év július 6-án elhunyt. A gyászoló férj, Marjay Géza, a legközelebbi presbiteri gyűlésen bejelentette, hogy hitvese emlékére megönteti

a középső harangot, amire Karsay László és neje jelentkezett a kis harang megkészíttetésére, míg a nagy harang ára közadakozásból folyt be.

Az ünnepélyes felavatás február 24-én volt Harsányi Pál békésbánáti esperes közreműködésével. A templomban Halász Szabó Imre szarvasi lelkipásztor buzgó imádsága után Harsányi Pál esperes mondott gondolatokban gazdag, hazafiságtól izzó alkalmi beszédet, majd buzgó imádkozása után szívből jövő áldást. Ezt követőleg László Béla tanító a harangok történetét olvasta fel az adakozók névsorával. Közének zárta be a szép templomi órát.

Istentisztelet után díszpresbiteri gyűlés volt, amelyen az esperes kellőleg méltányolta azt a páratlan jelenséget, hogy a békésbánáti egyházmegyében ez az első eset, hogy három harangot avattak.

Este 8 órakor mintegy 450 teritékes vacsora volt, amelyen részt vett Szentandrás lakosságának színe-java, valláskülönbség nélkül.

Gondos vezetés és példaadás által így lehet a kicsiny és szegény gyülekezetet naggyá és gazdaggá tenni.

H. Sz. J.

Harangszentelés Kunmadarason.

A kunmadarasi református egyháznak vasárnap emlékezetes ünnepe volt, ekkor szentelte fel ugyanis a háborúban elvitt harangjai pótlására öntetett két új harangját. Erre, az egész községet örömmel eltöltő alkalomra meghívták Dr. Baltazár Dezső püspököt, aki kíséretével: Dr. Révész Imre egyházkerületi főjegyzővel, Dr. Erdős Károly lelkész-képző-intézeti igazgatóval és Futó András püspöki titkárral szombaton délben indult el Debrecenből.

A karcagi állomáson a hevesnagykunsági egyházmegye lelkészi és világi tanácsos rendi élén Török Vince lelkész üdvözölte a püspököt meleg szavakkal, aki hasonlóképpen válaszolt. Karcagról kocsikon mentek tovább: a kunmadarasi határon lovas bandérium köszöntötte a püspököt, diszelebbé téve bevonulását a kunok egyik ősi fészkebe. A kunmadarasi templom előtt a presbiterium élén Medgyaszay Gyula lelkészelnök üdvözölte lelkészt, őszinte szavakkal, amely üdvözlésre a püspök a szolgálatra kész szeretet hangoztatásával felelt. A kellemes tavaszi délutánt a püspök és kísérete a két helybeli lelkész: Medgyaszay Gyula és Tóth János volt templomegyesületi titkár vendégszerető lakásain töltötte el. Este az egész község a szépen csendülő harangok összhangzatos zenéjében gyönyörködött.

Vasárnap délelőtt 9 órakor a harangok hívó szavára megtelt a debreceni nagytemplomhoz hasonló beosztású templom s az énekek után Török Imre esperes költői szárnyalású imádsága ragadta a lelkeket a Mindenható színe elé. A helybeli dalárda szép énekét Dr. Baltazár Dezső püspök hatalmas igehirdetése követte, amely a gyülekezet tagjai foglalkozása köréből vett tárgyával, annak felséges alkalmazásával hatott, felemelt, jobbitott és nemesbített. Az énekkar újabb éneke után Dr. Révész Imre keresztelt szerető szavak kíséretében három kisdédet. Az istentisztelet a himnusz és zsoltárvers elénekelésével végződött.

Istentisztelet után presbiteri díszgyűlés volt,

amelyet Medgyaszay Gyula lelkészelnök nyitott meg tartalmas és történelmi vonatkozásokban gazdag beszéddel. Különösen kiemelte azt, hogy a presbiteriumban sohasem volt pártoskodás, valamint azt, hogy a két harang közül a nagyobb, 14 mázsást, F. Nagy Imre birtokos készíttette. Be szédét áthatotta az a nagy öröm, amelyet az egész egyház érez abból az alkalomból, hogy az egyházkerület püspökét körében tisztelheti. Dr. Baltazár Dezső püspök a hozzáintézett beszédre szeretettel válaszolt s a haranggal és harangavatással kapcsolatos képek sorozatával ékesen példázta az Isten hívó szavának megértését és oly módon való követését, amint azt F. Nagy Imre birtokos áldozatos jócselekedeteiben mindenki láthatja. — Török Imre esperes méltató beszéde után Tóth János helybeli lelkész tette azt az indítványt, amelynek alapján F. Nagy Imre birtokost az egyház tb. főgondnokává választották meg.

A presbiteri díszgyűlés után a püspök tisztelgő küldöttségeket fogadott. A tisztelgő testületek szónokai: Török Imre esperes az egyházmegye lelkészei és világi vezető emberei nevében, Kopasz Sándor igazgató a református tanítótestület tagjai részéről, Dr. Scheiner Tibor orvos a helybeli izraeliták képviselőjében, Ács Sándor főjegyző a község nevében, Szógyás Bálint gazda a négy gazdakör és a gazdasági ifjúsági egyesület élén, Szarka Sándor ipartestületi elnök az iparosokkal üdvözölte a püspököt, valamennyi tisztelettel, ragaszkodással s mindnyájan megkapták az útmutatást, buzdítást a munkára, szeretetre, békességre.

Délben a gazdák által összeadott természetbeni adományokból 200 teritékes gazdag ebéd volt, amelyen a helybeli asszonyok ízes főztjét Medgyaszay Gyula lelkészelnök, Tóth János lelkész, Török esperes, Dr. Erdős Károly theol. igazgató, Dr. Baltazár Dezső püspök és F. Nagy Imre tb. főgondnok pohárköszöntője fűszerezte szellemi élvezettel.

Délután 4 órakor a templomban vallásos ünnepély volt, amelyen a közénklés után az énekkar szereplésén kívül Dr. Erdős Károly közvetlen hangú bibliamagyarozattal, Dr. Révész Imre széleskörű népismeri tudáson nyugvó előadással, Kopasz Sándor igazgató Baja Mihály alkalmi költeményének lelkes szavalásával működött közre.

Az estét a vidékről jött vendégek legnagyobb része F. Nagy Imre tb. főgondnok pusztakeltői tányáján töltötte kedves hangulatban.

Az ünnepség minden ízében kifogástalanul folyt le, ami a lelkes rendezőség s annak élén a két lelkipásztor érdeme.

Egyházi élet Hajduböszörményben.

Református egyházunk újjáébredését a nagy alföldi gyülekezetek felébredésétől várhatjuk. Mindaddig reménytelen a jövőnk, amíg az anyagi és szellemi értékek tekintetében valóságos kiaknázatlanul hagyott kincses bányákat jelentő gazdag alföldi gyülekezetek megmozdulásáról nem hallunk; éppen ezért kétszeres örömmel számolunk be arról a nagy reményekre jogosító és gazdag aratást ígérő belmissziói munkáról, amely öt év óta Hajduböszörményben folyik s amely a kis gyermektől kezdve el az ősz fejű öregekig kiterjed minden korosztályhoz tartozó egyháztagra.

A *kis gyermekekkel* a vasárnapi iskolában foglalkoznak Szabó Gyula vallástanító lelkész vezetésével Csiha Margit és Kovács Irma tanítónők és olykor Kiss József és Kiss István theologusok. Itt, valamint a konfirmációi előkészítésnél, mely ösztől pünköstig tart, lehet a gyermeki szívekbe egész életre kiható és döntő jelentőségű hatásokat gyakorolni. Nagyon érdekes beletekinteni pl. a kis vasárnapi iskolás gyermekeknek a naplójába, amelyekben ők maguk vezetnek s amelyekben arról számolnak be naponként, hogy mi jót, vagy mi rosszat cselekedtek azon a napon. Ha megkérdezzük tőlük: hová mentek, ha az ellemi iskolát elvégeztétek, nem azt felelik már mint régebben, hogy a tánciskolába, hanem a fiúk ezt: én megyek a Református Ifjúsági Egyesületbe, a lányok pedig ezt: én megyek a Református Leányegyesületbe.

Az *ifjúsággal* az említett két ifjúsági egyesület útján tartja fenn az egyház a kapcsolatot és gyakorolja felettük anyai gondoskodását. Gyönyörűség nézni, amint vasárnaponként mindkét egyesület tagjai d. e. és d. u. testületileg templomba mennek, azután pedig ideiglenes helyiségükbe vonulva, vezérfonal segítségével tárgyalnak a legkomolyabb egyéni, egyházi, nemzeti, szociális stb. problémák felől. Mindkét egyesület az ősz folyamán kerületi konferenciát rendezett. A Leányegyesület szept. 15—16. napjain, amelyen csak Debrecenből a Dóczy-intézetből két tanárnő vezetésével 23 növendék vett részt. Ezekon kívül számos vidéki leány. Az Ifjúsági Egyesületé okt. 12—14. napjain volt. Mindkét konferencia alkalmával kiváló előadásokat hallgathattak a résztvevők özv. dr. Misley Sándorné, Szalay Teréz, Victor Erzsébet, Mándoky Erzsébet, Fiers Elek, dr. Révész Imre, dr. Tankó Béla, Uray Sándor, dr. Karácsony Sándor, Megyeresy Béla és más előadóktól, H. Anstein bázeli lelkész, a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek világszövetségének egyik titkára pedig vetített képes előadást tartott a pogánymisszió életéből. Mindkét konferencia rendkívül mély hatást gyakorolt a fiatalság lelki életére.

Az ifjúsági egyesületek igen áldásos munkát végeznek szociális téren is. A Leányegyesület fennállása óta (1919) minden évben 60—200 árva ruházott fel karácsonykor. Az elmúlt évben pl. társadalmi gyűjtés útján az alábbi adományokat osztotta szét karácsonyi ajándékként hadiárvák között: 80 leánynak új ruhát, 40 fiúnak új nadrágot, 20 gyermeknek új cipőt vagy csizmát és 60 pár harisnyát, 2 fiúnak téli kabátot, 2 leánynak téli kendőt s minden árvának 1—1 kalácsot. — Ugyanezen alkalomkor 360.000 K-t osztott szét nyomorgó szegények és elaggott öregek között. A kiosztott adományok értéke mai értékelés szerint meghaladja a 6 millió koronát. Az adományok kiosztása karácsony szombatján történt szép ünnepély keretében.

A *felnöttekkel* a Kálvin-szövetségben találja meg a vezetőség a kapcsolatot. Ide az egyháznak a legbuzgóbb tagjai járnak leginkább. Hetenként kétszer megtartja a maga vallásos összejövetelét, hogy egyfelől a tagok egymás hite által épüljenek,

másfelől megvitassák egymás között a legfontosabb teendőket arra nézve, hogy az egyházi hitéletet mi módon lehetne minél jobban fellendíteni és a hitetlenkedőket megnyerni az egyházon keresztül Isten országa számára. Ebbe az egyesületbe nőnek bele azok, akik házasságkötés esetén kinőnek az ifjúsági egyesületekből. E három egyesület minden alkalommal, amikor szükséges, testvéri szeretettel segíti egymást. Legújabb tervük az, hogy egy Kálvinházat építenek, amelyben egy nagy evangélizáló termen kívül mindenik egyesület kapna egy-egy szobát otthon gyanánt. A Kálvin-szövetség tagjai tudatában vannak annak, hogy az ő rendeltetésük az, hogy felélesse tegyék önmagukat t. i. az által, hogy az egyház tagjait felébresztették és meggyőződéses reformátusokká tették.

A hitélet erősítése szempontjából megbecsülhetetlen értékkel bírnak a *vallásos estélyek*, amelyek az adventi napok beálltával kezdődnek el s rendszeren husvétig tartatnak meg hetenkint egyszer. E célra sikerült megnyerni a város legnagyobb és legfényesebb termét, amely ilyenkor zsúfolásig megtelik hallgatósággal, sőt néha igen sokan kívülre szorulnak. E vallásos estélyeken imán, gyülekezeti, solo-, karének és szavaltatszámokon kívül minden alkalommal egy rövid bibliamagyarázat és egy szabadelőadás hangzik el. Az elmúlt tél folyamán bibliamagyarázatot, majd szabadelőadást tartottak: Szolnok Gerzson, Bakóczy Endre, Sívágó Gábor lelkészek, Szabó Gyula vallástanító lelkész. Szabadelőadást tartottak: Almássy Márton főgimnáziumi vallástanár, vitéz Kőszegi Frigyes, dr. Szabó Mihály, Harsányi Ferenc főgimnáziumi tanárok, Fülöp Ferenc vallástanító lelkész, Zolnay Mihály, Varga Lajos, Nagy Kálmán tanítók. A karének számokat az ifjúsági egyesületek vegyeskara és a Kalvinszövetség dalárdája szolgáltatták Varga Béla karnagy vezetésével. Az estélyek végeztével a hallgatóság hasznos könyveket, vallásos iratokat vásárolhatott a helyszínen az ifjúsági egyesületek iratterjesztéséből.

Külföldi vendégek megtisztelő látogatásában is volt részünk. Az ifjúsági egyesület érdekében Sartorius Ernő, a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Világszövetségének egyik titkára Megyeresy Béla, a Keresztyén Ifjúsági Egyesület országos titkára kíséretében látogatott meg bennünket és tartott értékes előadást Megyeresy Béla tolmácsolásával a Bocskay-téri templom nagy közönségének. Majd dr. Merkel Rudolf müncheni egyetemi tanár kereste meg egyházunkat dr. Lencz Géza egyetemi tanár kíséretében, akinek tolmácsolása mellett egy vasárnapon négy előadást tartott és pedig: a templomban, a vasárnapi iskolában, a Kálvin-szövetségben és egyet az ifjúsági egyesületek tagjai előtt. Megtekintették még egyházunk nevezetességeit: Ramsay Macdonald londoni lelkész dr. Erdős Károly lelkész-képző-intézeti igazgatóval és Laky Zsigmondné amerikai lelkészné; utóbbi az amerikai magyarok helyzeteről igen szép előadást tartott az említett egyesületek tagjai előtt.

Az egyház anyagi helyzete. Szolnoky Gerzson lelkész-elnök negyedszázados körültekintő egyház-kormányzása mellett, amelyet öszülő fejjel ma is fiatalos lelkesedéssel és odaadással vezet, egyike a legjobbaknak. A főgimnázium, polgári leányiskola, hatalmas elemi iskolák mind-mind jókarban, hosszú évtizedek viharaival szembenézhetnek. A háborúokozta károk, csorbák ki vannak köszörülve; mindkét templom orgonája békebeli módon rendbe hozva, harangjai öt új harang beállításával szintén békebeli számban vannak. Negyvenhárom tanerős elemi iskoláink ügyeit Bakóczy Endre lelkész, iskolaszéki elnök intézi nagy buzgósággal. A belmissziói munkát a vasárnapi iskola és nevezett egyesületek által Szabó Gyula vallástanító lelkész végzi. Nem kis veszteséget jelentett ezzel kapcsolatosan az ősz folyamán Kövér Pál vallástanító lelkésznek eltávozása, aki egészségének helyreállítása céljából kénytelen volt hegyes vidéken vállalni új munkakört. Az ő utódja Fülöp Ferenc fugyi-i lelkész lett, aki állását a napokban el is foglalta.

Társadalmi élet szempontjából meg kell még említenünk azt a feledhetetlenül kedves tea-estélyt, amelyet az ifjúsági egyesületek műsoros előadás keretében rendeztek acélból, hogy a társadalomnak legkülönbözőbb, egymástól elszigetelt rétegei itt összetalálkozzanak és alkalmuk legyen egymás iránt felmelegedni, másfelől, hogy megmutassák a közönségnek, hogyan lehet szeszes ital és tánc nélkül eltölteni az időt kedvesen, tisztán... Mintegy 400 résztvevő a legkellemesebb emlékekkel távozott az estélyről, amely a műsor elmúltával ártatlan és kellemes társasjátékok játszásával telt el.

Ezek természetesen nem végeredményei, hanem inkább kiinduló pontjai egy olyan hatalmasnak ígérkező egyházépítő munkának, amelynek megvan a fundamentum, de amelyre még ezután kell építeni. „Az aratni való sok, de a munkás kevés; kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába“ (Lk. 10₂).

Hajduböszörmény.

Szabó Gyula,
vallástanító lelkész.

Halottaink

Sinka Sándor.
1854—1924.

Sebessi Sinka Sándor, a debreceni református főgimnázium ny. tanára, az Andaházy—Szilágyi-nevelő-intézet gondnoka, a debreceni egyházzene-gye tb. tanácsbírája életének 70., boldog házasságának 24. évében hosszas szenvedés után folyó hó 23-án elhunyt. Kemény szavú, meleg szivű professzor és igazgató, egyenes és hű kollega, a debreceni egyházmegyének évtizedeken át odaadó munkása, jó férj és gondos nevelő apa volt. Emlé-

két sok megsegített diáksziv és sok derűs diáktörténet fogja őrizni.

Temetése nagy részvét mellett folyó hó 25-én volt a Nagytemplomban, ahol Dr. Révész Imre imádkozott buzgósággal s a Kossuth-utcai temetőben, ahol Dr. Bessenyei Lajos a következő szavakkal búcsúzott az elköltözöttől:

Még néhány perc és a lehulló göröngyök örökre elválasztanak e földi világtól téged, kedves Mesterünk, egykor választott és szeretett Vezérünk. Siron inneni pályád ez utolsó pillanataiban hadd álljunk meg koporsódnál még egy kis időre és tegyünk néked, halandó testednek és halhatatlan lelkednek, a debreceni református főgimnázium nevében, amelyhez hosszú működésed java része fűződik, végső tisztességet.

Pár hét hiján ugyanis 70 esztendőre terjed földi életed és ebből 40-et a mi intézetünk, illetve annak egyik tartozékának hűséges, buzgó, sikereiben gazdag szolgálatában töltöttél el. Mielőtt ide kerültél volna, mint ifjú, a 39. gyalogezredben végig küzdötted a boszniai hadjáratot, vitézül harcolva 4 csatában, amelyekben bizonyára mindig szemed előtt lebegett kedvelt Horatiusodnak szárnyas igéje: ha kell „dulce et decorum est pro patria mori“. Tanári működését a megboldogult 1881-ben kezdte meg a nagyszalontai gimnáziumnál, míg 1884-ben a debreceni református főgimnáziumhoz került. Itt 20 éven át, mint a classica philologia tanára, a növendékek százait oktatta a zengzetes görög és latin nyelvekre, vezette be őket a hellén és római civilizáció csudálatos és szépséges titkaiba, formálta és edzette a lelküket acélossá az antik héroszok és kiváló emberek jellemének messze évezredek homályából is tündöklő fényvel fellobogó tüzénél. Óh, hányszor csüngtünk mi, a szomjúhozó tanítványok, magyarázó ajkainak szavain és lestük onnan az igéket, melyek vittek bennünket tova, Hellász derült ege alá, vagy a hét-halom városának márvány palotái közé. Ha a tanteremben olykor katonás, kemény és szigorú voltál is, de mi mindig, különösen az egyéni érintkezések alkalmával, éreztük atyai jóindulatodat, mellyel a szegény diáknak, a magára hagyatott ifjúnak ügyét-baját felkaroltad, istápolta. De tanári működésednek külső alakjában is díszes és maradandó emléke a philologiai múzeum, melyet még az ősi kollégiumban Te alapítottál meg és ezzel a nyelvi oktatás szemléltetését, valamint a szép érzésének, az esztétikai ízlés kialakulásának elősegítését, kiépítését intézetünkben biztos alapokra fektetted. Új épületünkben is e múzeum be rendezését jó tanácsokkal, útmutatásokkal támogattad, bár már akkor, mint tanár, nyugalomba vonultál.

14 évi tanárkodás után az egyházkerület elnöksége és egyeteme méltónak ítélte arra, hogy a főgimn. megüresedő igazgatói székébe ültessen. E minőségben 6 éven szolgáltál és tudós életrajzíró szavai szerint: „számos felterjesztést és elaborátumot írtál a főgimnázium fejlesztésének és belső rendjének megszilárdítása érdekében. Ily módon hathatós tényezője lettél annak a nagyarányú fejlődésnek, melyen főgimnáziumunk az újabb időben keresztül ment“. De egyik elévülhetetlen és külön is kiemelendő érdemed, hogy mint igazgató, az intézet régebbi idejére vonatkozó okmányokat, iratokat gondosan összegyűjtötted, bekölttetted és

így a levéltári kutatás számára ezeket a becses dolgokat megőrizted.

Intézetünkötől 1912-ben váltál meg, miután 30 éven át működöttél, mint református magyar tanár, az egyetemes magyar közműveltség és a református tanügy javára. De a nyugalomba vonulás csak látszólagos volt, mert az Andaházy—Szilágyi-intézet gondnoka lettél és ennek a nevelő-intézetnek az életében valóságos új korszakot vezettél be a modern elhelyezésű és berendezésű új épületében. Itt nyílt igazán alkalom érvényesíteni nagy paedagogiai jártasságodat és nevelői készségedet, ahol az ellátottakkal szűk, bizalmas körben együtt élve, vezetted őket előre a tudományokban és a jó erkölcsökben. Sajnos, ez utolsó területét munkálkodásodnak annyi sok más mindennel együtt szinte tönkretette a világháború és a nyomában támadt katasztrófális gazdasági helyzet. Küzdöttél, vívtál a beálló bajok ellen, amelyek lassan-lassan megtámadták a te lelkedet és testedet is, hosszú szenvedések ideje jött rád el, míg végre most itt állunk sírod szélén...

Kedves kartársunk! Mi azonban itt és most is a philosophus és a vallásos ember meggyőződésével hirdetjük: „non omnis mortuus es”. Porrészed visszatér ugyan oda, ahonnan vétetted, de emlékedet először is őrzik alkotásaid. Mint tanár, mint igazgató, mint gondnok, mint családapa, mint férj, mint férfi és ember, mindig és mindennütt megtaláltad a teret és az időt, hogy ne csak kötelességet teljesítsél, ne csak robotoljál, hanem alkossál és gyarapítsál is. Ezek a tények nem szállnak testeddel együtt alá a földbe, hanem itt maradván, hirdetik nagyságodat és kiválóságodat. Inmár történelmi alakjává lettél te is annak a díszes koszorúnak, mely a debreceni református főgimnázium országos híré tanáraitól évszázadok óta fonódik. Emellett azonban még egész sereg tanügyi értekezés, alkalmi beszéd, tankönyv marad utánad, amelyek mutatják, hogy nemcsak a katedrán voltál elsőrangú gyakorlati tanítómester, hanem a neveléstan elméleti részében is a legelső közt versenyeztél a pálmáért. Végül mi mindnyájan, volt kartársaid és utódaid, tanítványaid százaai és ezrei, barátaid és ismerőseid, kikhez téged számtalan bensőséges kapcsolat fűzött, mindmind őrizni fogjuk lelkünkben a te alakodat, képmásodat, örökös emlékedet. Bizony-bizony „multa pars tui vitabit Libitinam!”

A Mindenható megengedte, hogy egy hosszú élettel szolgálhass a köznek és magán érdekeidnek. Azért, bár meghat és lever bennünket a vesztesség, de viszont hálával is tölt el az irgalom, mely téged nekünk ajándékozott egy sokratesi életidőn. 70 esztendőn át. A nagy görög bölcsnek és tanítónak *καλκκγαθία*-ja vezérelt téged egész életedben; nem is tudunk hát szebben, igazabban és jobban búcsúzni tőled, mint azokkal a szavakkal, amikkel Sokrates köszönt el bírától: „ἀλλὰ ἤδη ὦρα ἀπιέναι, ἐμοὶ μὲν ἀποθανομένῳ, ὑμῖν δὲ βιωσομένοις ὀπότεροι δὲ ἡμῶν ἔρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα. ἄδηλον παντὶ πλήν, εἰ τῷ θεῷ: itt az ideje, hogy eltávozzunk innen: te sírodba, mi vissza az életbe, de, hogy melyikőnk megy a boldogabb állapotba, az rejtve van mindenki előtt, kivéve az Istent”. Mi túl merészelnünk menni ezen a megállapításon: mi hisszük és hirdetjük, hogy te még az igazi, az örök boldogságba. Egy hosszú, becsületes, mun-

kás, alkotásokkal teli, harmonikus és vallásos élet után a halál csak átlépés lehet az Isten országába, feltámadás az örökös megigazulásra és megdicsőülésre!

Kedves Mesterünk: „sit tibi terra levis!” Isten veled!

Különfélék

A Templomegyesületnek folyó hó 21-én és 22-én tartott műsoros délutánja a színházban nagyon szépen sikerült. Zajosabb tetszésnyilvánítást a magyar táncok, Murgács Kálmán irredenta dalai és Baja-nótái és Gyökössy Endre költeményei váltottak ki. Ez utóbbiakból egyet Lapunk tárca rovatában közlünk.

Skót vendégeinket szeretettel várjuk. Március 31-én este érkezik Debrecenbe Dr. Cairns Dávid, a Skót Egyesült Szabad Egyház zsinati elnöke és Dr. Webster J. Macdonald, ugyanennek az egyháznak külmisziói főtitkára, a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemének hittudományi díszdoktora. Április elsején délelőtt a kollégium dísztermében a hittudományi kar nevében Dr. Varga Zsigmond dékán üdvözlő a vendégeket s Dr. Webster J. Macdonald fog előadást tartani. Délben a konviktusban ebédelnek. Délután a lelkésztestületben köszöntik őket, ahol beszélni fognak. Április másodikán délelőtt megnézik a debreceni egyház nevezetesebb intézményeit, délután pedig a Nagytemplomban fognak beszédet mondani. Április 3-án reggel utaznak tovább.

Dr. Baltazár Dezső püspökünk amerikai útjáról készített élvezetes leírásának felolvasását folyó hó 28-án pénteken délután 6 órakor folytatta az oratóriumban vallásos estély keretében. Az estély közénekkel kezdődött, amelyet H. Szabó Rózsika úrleány kedves és megnyerő szavalata követett. Ezután jött Dr. Baltazár Dezső püspökünk derűs és tartalmas felolvasása, amely, hogy mennyire lebilincselő és érdekkeltő, semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy immáron kilepcedik ily tárgyú előadást tartja, a hajója még csak most ért amerikai vízre s ilyen részletezés mellett is a hallgatóság zsúfolásig tölti meg a termet és számuk egyre nő. A felolvasás után Debreczeni Kató tanítónő énekelt régi magyar vallásos énekeket gyönyörű hangon, szép árnyalatokkal Szabó Lajos kántor orgona kísérete mellett. Az estély közénekkel és a Kálvinház részére történt adakozással zárult.

A debreceni tanítónőképző intézetet e hét folyamán látogatta meg Dr. Wagner János a tanítónőképzők főigazgatója.

Szabolcska Mihály temesvári lelkészkedésének negyedszázados évfordulóját március 16-án ülte meg gyülekezete széleskörű érdeklődése mellett. Az istentiszteleten Nagy Károly erdélyi püspök imádkozott és predikált. A díszgyűlésen üdvözölte az ünnepeltet nemcsak a gyülekezet és a nőegylet, hanem köszöntötték a helybeli római katolikusok, evangélikusok, izraeliták, a királyhágómelléki egyházkerület, a szalontai egyház, a resicaiak, újszentesiek és a Magyar Párt. A jubilánst szép és gaz-

dag adományokkal halmozták el tisztelői. Költői jubileumának negyvenéves fordulóját március 23-án ünnepelték meg a színházban — matiné keretében. Vivat, floreat!

Legáció. Bizodalommal kérjük, hogy úgy azok az egyházak, amelyek a húsvéti szent ünnepekre legátust nem kérnek, valamint azok, amelyek a legátumot a viszonyokhoz mérten emelték, tudassák ezt április hó 6-ig a kollégiumi igazgatósággal.

A debreceni Luther Szövetség folyó hó 30-án Geduly Henrik tiszavidéki püspök közreműködésével az evangélikus templomban vallásos estélyt rendez.

A Fűvészkert költözik régi helyéről új otthonába, hogy helyet adjon a Déri-Muzeumnak. Az átadás a napokban történik. Kívánatos, hogy a növények kiszállítása minél gondosabban történjék s a Kollégium emez értékes gyűjteménye épen és mielőbb szállíttassék az új fűvészkertbe a város által megígért segítség igénybe vételével.

Csokonai emlékünnap a színházban. Április hó 10. és 11-én, Csokonai születésének 150. évfordulója alkalmából nagyszabású ünnepség keretében hódol a költő emlékének a református leányközépiskola. A dús műsor főpontja Dorottya, ez a farsangi játék lesz, amelyet az intézet költői lelkű, kiváló tanára, Péterffy László alkalmazott színpadra hozott közelebb a mai izléshez, anélkül, hogy a pompás költemény eredetisége csorbát szenvedett volna. Ennek keretében fogják bemutatni az est látványosságait: a korhű táncokat: mazurkát, menuettet, lengyelkét; majd a Lilla- és Anakreonidák szólalnak meg a kis leányok ajkán, akik végül színes tableauban borulnak le a költő sirja előtt. Az ünnepély minden bizonnyal méltó lesz a nemes multú intézet eddigi, nagysikerű szerepléséhez s új babérral gyarapítja a régiéket.

A református polgári leányiskola folyó hó 29-én és 30-án d. e. 11 órakor fényes iskolai ünnepséget rendez az Urániában iskolai felszerelésének javára. Lesz ének, szavaltat, tánc, bájos gyermekjelenetek, kedves szórakozást nyújtva kicsinyeknek és nagyoknak. Ez az iskola, amely valóban az ős-debreceni családok gyermekeinek nevelőháza, a legszomorúbb anyagi nehézségekkel küzdve, saját helyisége nélkül is évről-évre szebb eredményt mutat fel a nevelés terén. Ünnepélyei is mindenkor esemény számba mennek.

Ifjúsági ünnep Újfehértón. Az újfehértói református ifjúsági egyesület úgy erkölcsi, mint anyagi sikerekben gazdag műsoros estélyt rendezt márc. hó 23-án. Az estélyt az egyesület vegyeskarának énekszámá nyitotta meg, aminek sikeres betanítása Varga Sándor református kántortanító érdeme. Különösen kivált Csernyi Zoltán református segédlelkész hazafias tárgyú, gondosan megszerkesztett felolvasása. Úgyesen szavaltak Virágos Margit és Tóth Lajos. A műsort a vegyeskar zárta be népdalegyveleggel.

A nagytiszteletű Lelkész és Tanító urak figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a nt. Lelkész és Tanító urakat, hogy férfi és női szabó üzletemet teljesen újonnan berendeztem, melyben a legkényesebb igényeket kielégítem. A pár hónappal ezelőtt megrendeit férfi és női szöveteket már megkaptam és így módomban áll a mai árnál 25 százalékkal olcsóbban vállalni.

Tegdes János férfi és női szabó Péterfia-u. 42.

Laky Zsigmondé, a new-brunswicki magyar presbyterian egyház lelképásztorának felesége hivatalos kiküldetésben e hét folyamán Debrecenben időzött s több helyen tartott nagy figyelemmel hallgatott tanulságos előadást.

Dr. Ravasz László püspök a budapesti lapok szerint a tavaszi hónapokban Amerikába megy a presbyterian és reforméd egyházak hívására. Kimenetele szolgáljon elszakadt véreink és egyházaink békességére!

A tiszarádi református elemi iskolásoknak március 2-án vasárnapi iskolát dr. Szöllősy Pál nyíregyházi ügyvéd, a középzsabolcsi egyházmegye agilis világi jegyzője tartott. Kedves, közvetlen bibliamagyarozatát, mellyel a gyermekek lelkét építette, nagy gyönyörűséggel hallgattuk mindnyájan. Világi papjainknak nemes példaul szolgálhat ez a ritka buzgóság. A valláserkölcsei élet megújulásának előfeltétele az, hogy aratók legyenek az aratni valók learatására s építők legyenek az építeni valók felépítésére. Üdv és kegyelem minden aratónak és építőnek!

Az Országos Központi Hitelszövetkezet jubiláris pályázatán 41 pályamunka között az első díjat **Andrássy Kálmán** lelkészársunk nyerte el a Buj községi Hitelszövetkezet **Históriája** című pályaművével. A sikeres s példaadó szövetkezeti munkásságáról országosan ismert nevű szerzőt szívesen köszöntjük e mindnyájunknak szóló s jóleső kitüntetésével. Szolgálja még sokáig jó egészséggel a szövetkezeti eszmét s ezzel és ez által is egyházunk igaz érdekeit!

„A keresztyénség története“ és „A magyar protestantizmus története“ c. tankönyveim Kolozsvárt, távollétemben adatván ki és jelenvén meg, értelemzavaró sajtóhibáktól hemzsegnék. Minthogy a két könyv már, úgy tudom, Csonka-Magyarországon is forgalomba került, annak minden olvasóját a saját érdekében kérem, hogy az általam készített nyomtatott sajtóhibajegyzéket a **debreceni Méliusz-könyvkereskedésből** hozassa meg. Szerzői felelősséget csak az ezen jegyzék alapján kijavított példányokért vállalok. Dr. Révész Imre. (E közlemény átvételére szeretettel kérem többi egyházi lapjainkat is.)

Eladó a Debreceni Lelkésztár 1—3. és 5—12. kötete, szép példány öt q búzáért. Ajánlatokat Lapunk szerkesztőségébe kérünk.

Pályázati hirdetés

a *tiszaadonyi* református kántortanítói állásra.

Javadalom:

1. Törvényes lakás, melléképületekkel, megfelelő kerttel.
2. 23 kat. hold 401 □-öl első osztályú szántóföld, melynek adóját $\frac{1}{3}$ -ad részben az egyház fizeti.

3. 48 véka búza, 16 véka rozs, 4 véka ten-
geri természetben vagy folyó árban, 8 öl fának
egyházmegeileg megállapított váltás ára.

4. Temető $\frac{1}{3}$ -ad részének fűtermése.

5. Stóla egyházkerületi szabályzat szerint.

6. Államsegély.

Kötelessége:

I—VI. mindennapos iskolások s ismétlő isko-
lások tanítása egyházkerületi tanterv szerint.

Kántori teendők végzése a kanonikus órákon,
valamint lelkész akadályoztatása esetén templomi
szolgálatok teljesítése.

Presbiteri jegyzőkönyv vezetése.

Énekkar és ifjúsági egyesület szervezése és
vezetése.

Pályázni óhajtok kérvényeiket, — oklevél,
keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány, forradalom s
kommun alatti magaviseletet igazoló hatósági bi-
zonyítvánnyal felszerelve — 3000 korona posta-
bélyeg csatolásával küldjék be a jelenlegi felügyelő
lelkészhez, Tiszavid, u. p. Tizaszalka. Menekült
s B) listás tanítók egyenlő minősítés esetén előny-
ben részesülnek. Pályázók énekpróbára saját költ-
ségükön megjelenhetnek.

Az állás azonnal elfoglalandó.

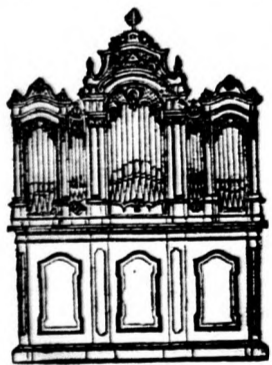
Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől
számított 15 nap.

Tiszavid, 1924. évi március hó 21-én.

Rehó Gyula,
felügyelő lelkész.

FITTLER SÁNDOR

orgona-, orgonasíp- és harmónium készítő vállalata
PESTERZSÉBET, Erzsébet-u. 23.

Készít elsőrangú modern
gépezetes és legnyomású,
tartós, nemeshangú

új orgonákat

művészi kivitelben.

Hadicélokra elrekvirált és
egyéb

orgonasípok

speciális készítése és szál-
lítása.

Vállalja régi orgonák légnyomású rendszerre való
átalakítását, kibővítését, javítását, tisztítását és
szakszerű újra hangolását, valamint

orgonák évi jókarban tartását.

Villamos fűjtató berendezések készítése.

Szívó és nyomó rendszerű harmoniumok készítése,
javítása és hangolása. — Minden munkáért jótállást
vállalok. — Felvilágosítással, tervszellettel és költség-
vetéssel készséggel szolgálok. — Munkám szak-
szerű végzését és pontosságát több egyház ajánló-
levelével tudom igazolni.

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

Debrecen sz. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
zenemű-, papír- és írószerkereskedése
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26. SZ.

1924. évi március hóban a zsolttárak a következők:

4° quartalak, nagybetűs zsolttár

papirkötésben	K	42000
félvászon kötésben	K	44000
egészvászon kötésben	K	54000

8° oktáv alakú zsolttár

papirkötésben	K	22000
félvászon kötésben	K	24000
egészvászon kötésben	K	28000

16° iskolai kiadású zsolttár

papirkötésben	K	16000
félvászon kötésben	K	17500
egészvászon kötésben	K	22500

32° legkisebb zsolttár

papirkötésben	K	12000
félvászon kötésben	K	14000
egészvászon kötésben	K	15600

Megjegyezni kívánjuk, hogy ezen árak csak most van-
nak érvényben és az esetben, ha az Országos Pénzügyi
Tanács a földadó lerovására újabb és magasabb búza árat
állapít meg, úgy az itt közölt árak is emelkedni fognak.

Konfirmációra most jelent meg!

7-ik kiadás.

SOLTÉSZ JÁNOS: KONFIRMÁCIÓI KÁTÉ

Átnézte és átdolgozta Soltész Elemér tábori püspök.

Alapára — 50. Mai szorzószám 4600 —
Bolti ára tehát K 2300 —

Ez a legegyszerűbb, legjobban érthető és legkönnyebb,
de mégis legjobb, konfirmációra előkészítő káté.

Legszebb és legjobb konfirmációi ajándék

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom.

Léleknemesítő könyvecske a konfirmán-
dusok részére. Alapára papirkötésben
— 60, egészvászonkötésben — 80.

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKLAP.

Díszes kiállításban, kék nyomással és bib-
liai jelmondásokkal. Ára K 500 —

KONFIRMÁCIÓI ANYAKÖNYV.

1 ívre 64 gyermek neve fér!
Ára ívenként K 1500 —

Nagy István: Konfirmációi Káté.

Alapára — 20. Mai ára K 920 —

Igénybejelentési lap

felemelt rendkívüli segélyre
Új minta! Ára K 600 —